

Красимир Кумански на 60 години

Алекси ПОПОВ

След завършването на висшето си образование по биология в тогавашния Ленинградски държавен университет през 1966 Красимир Кумански постъпи на работа в Зоологическия институт при БАН и там година по-късно пътищата ни в науката се срещнаха. Приключил следването си в Русия с дипломна работа върху физиология на риби, той бе наповарен от чл.-кор. Александър Вълканов да се занимава с ручейниците (Trichoptera) в България. Красимир се впусна с желание в новото си поле за работа и таксономията на този разред насекоми го завладя за цял живот. Свидетел съм как без да има научен ръководител той сам се пребори с трудностите на начинаещия ентомолог при определянето на все още непознатите му насекоми, сам влезе в контакт с изтъкнатите чуждестранни специалисти по групата, сам си набави необходимата литература от чужбина и сега притежава много богата библиотека от статии и книги върху палеарктичните ручейници. По-късно съблата ни събра в един кабинет в Националния природонаучен музей при БАН, който деляхме в продължение на 20 години. Така неусетно пред очите ми Кр. Кумански се превърна от първия български специалист по групата в един от най-уважаваните и известните трихонтеролози в Европа.

Красимир Пасков Кумански е роден на 19 март 1939 в Девня. Започва следването си по биология в Софийския университет през 1960, а три години по-късно се прехвърля в Ленинград (сега Санкт Петербург). Отначало работи в Зоологическия институт като биолог от 1966 и като научен сътрудник от 1969. След разделянето на института през 1974 кариерата му продължава в Националния природонаучен музей, където става доктор (кандидат на науките) през 1977, а от 1983 е старши научен сътрудник. През 1986 заема новосъздадената длъжност научен секретар на НИМ, какъвто е в продължение на две години, а от 1989 до 1993 е директор на музея.

В началните години на дейността си като ентомолог Красимир Кумански обикаляше неуморно страната, за да събира любимите си

ручейници. Упорит, трудолюбив и прецизен в научната си работа, той е автор на 76 научни публикации, почти всички самостоятелни и на чужди езици. Всички с изключение на първата са посветени на ручейниците. В тях е описал като нови за науката род *Chaetopteroides* и 78 вида и 3 подвида. Повечето са от България, други са от разработените от него богати колекции от твърде отдалечени един от друг райони в света: от съвместното ни пътуване в Северна Корея, от посещението му в Куба, от събирателската дейност на г-р Петър Берон в Папуа Нова Гвинея, от чуждестранни сборове в Кавказ. Много му помага при илюстрирането на новите видове дарбата му да рисува добре. Особена ценност за българските ентомолози и хигробиолози представляват двата тома от поредицата Фауна на България с 253 вида ручейници и с изготвянето за първи път в поредицата на карти на разпространението на повечето видове.

За високия международен авторитет на Кр. Кумански говори и наименованието на негово име на един род и три вида от разред Trichoptera и един вид от разред Plecoptera. Те произхождат от Америка, Европа, Африка и Азия и са описани като нови за науката таксони от известни ентомолози от Канада, САЩ, Германия, Австрия и Латвия в знак на уважение към приноса в науката на изтъкнатия български ентомолог.

Убеден демократ, честен и принципен гражданин, Красимир Кумански не търпи неправдите и обича да пише в ежедневния печат по актуални въпроси на съвременната ни действителност и политически живот. И тук важи максимата, че който има способности в една област, той се проявява добре и в други области. С остроумното си и находчиво перо той би заел достойно мястото на журналист в някой от големите вестници у нас.

По случай юбилея българските зоолози пожелават на Красимир Кумански да посвети още много години на проучването на българската ентомофауна.

Научни трудове на ст.н.с. Красимир Кумански

- КУМАНСКИ К. 1968. Приноси към хистофизиологията на овулацията при белия амур (*Stenopharyngodon idellus* (Val.)) след стимулиране с екстракт от хипофиза. - Изв. Зоол. инст. с музей, 27: 41-49.
- KUMANSKI K. 1968. *Chaetopteryx maximus* n.sp. aus Bulgarien (Trichoptera, Limnephilidae). - C. r. Acad. Sci. bulg., 21 (1): 59-61.
- KUMANSKI K. 1968. Zwei neue Köcherfliegen-Arten aus Bulgarien (Trichoptera, Limnephilidae). - Entomol. Berichten, 28: 214-218.
- KUMANSKI K. 1968. Beitrag zur Erforschung der Trichopteren Bulgariens. I. - Faun. Abh., 2 (16): 109-115.
- КУМАНСКИ К. 1969. Принос към изучаването на ручейниците (Trichoptera) в България. II. - Изв. Зоол. инст. с музей, 29: 175-181.

- KUMANSKI K. 1969. *Chaetopteryx bulgaricus* - eine neue Art aus der *maximus*-Gruppe (Trichoptera, Limnephilidae). - Reichenbachia, 12 (3): 21-27.
- KUMANSKI K. 1970. Beitrag zur Kenntnis der Gattung *Psilopteryx* St. (Trichoptera, Limnephilidae). - Reichenbachia, 12 (27): 277-280.
- KUMANSKI K. 1971. Beitrag zur Kenntnis der Wasserstadien einige *Rhyacophila*-Arten (Trichoptera, Rhyacophilidae). - Изв. Зоол. инст. с музей, 33: 49-70.
- КУМАНСКИ К. 1971. Принос към изучаването на ручейниците (Trichoptera) в България. III. - Изв. Зоол. инст. с музей, 33: 99-109.
- КУМАНСКИ К. 1972. Принос към изучаването на ручейниците (Trichoptera) в България. IV. Представители от българските пещери. - Изв. Зоол. инст. с музей, 34: 209-216.
- KUMANSKI K. 1972. Review of autumn species of caddisflies in Bulgaria (Insecta: Trichoptera). - Изв. Зоол. инст. с музей, 36: 197-202.
- KUMANSKI K. 1972. Eine neue *Hydroptila*-Art aus Bulgarien (Trichoptera, Hydroptilidae). - C. r. Acad. Sci. bulg., 25 (9): 1261-1263.
- KUMANSKI K. 1973. Zu den Metamorphosestadien zweier Glossosomatidae Arten (Trichoptera). - Reichenbachia, 14 (33): 269-277.
- KUMANSKI K. 1973. Zum Erkennen der Weibchen von der Gattung *Rhyacophila* in Bulgarien (Rhyacophilidae, Trichoptera). - Изв. Зоол. инст. с музей, 38: 25-38.
- KUMANSKI K. 1973. Sur la connaissance du genre *Chionophylax* Schmid (Trichoptera, Limnephilidae). - Nouv. Rev. Entomol., 3 (3): 193-203.
- KUMANSKI K. 1973. Die Unterfamilie Drusinae (Trichoptera) in Bulgarien. - Tijdschr. Entomol., 116 (5): 107-121.
- KUMANSKI K. 1974. Bezüglich der Möglichkeiten für Ausnützung einiger Trichopteren-Larven als limnosaprobe Bioindikatoren. - Изв. Зоол. инст. с музей, 39: 207-211.
- KUMANSKI K. 1974. Le groupe *fulvipes-instabilis* du genre *Hydropsyche* Pict. en Bulgarie, avec description de deux nouvelle espèces (Trichoptera, Hydropsychidae). - Nouv. Rev. Entomol., 4 (2): 145-152.
- KUMANSKI K. 1974. Description de *Hydroptila angulifera* - une nouvelle espèce du Rhodope bulgare (Trichoptera, Hydroptilidae). - Reichenbachia, 15 (10): 71-75.
- KUMANSKI K., L. BOTOSANEANU. 1974. Les *Hydropsyche* (Trichoptera) du groupe de *guttata* en Bulgarie et en Roumanie. - Acta Mus. Maced. Sci. nat., 14 (2): 25-43.
- MALICKY H., K. KUMANSKI. 1974. Neun neue Köcherfliegen aus Südeuropa (Trichoptera). - Ent. Zeitschr., 84 (3): 9-20.
- КУМАНСКИ К. 1975. Изследвания върху фауната и екологията на ручейниците (Trichoptera) в Родопите. - В: Фауна на Родопите. Материали. С., БАН, 65-91.
- КУМАНСКИ К. 1975. Нови трихонтерологични данни от България (Trichoptera, Insecta). - Acta zool. bulg., 2: 58-69.
- KUMANSKI K. 1975. Trichoptères recueillis à la lumière en 1964-1965 dans la région des lacs Masuriens de Pologne. - Bull. ent. Pol., 45 (1): 63-66.
- KUMANSKI K. 1975. La famille Glossosomatidae (Trichoptera) en Bulgarie. - Acta zool. bulg., 3: 48-58.
- KUMANSKI K. 1975. A new Balcan *Potamophylax*-species (Trichoptera, Limnephilidae). - Nouv. Rev. Entomol., 5 (1): 86-87.
- KUMANSKI K., H. MALICKY. 1975. Sieben neue *Tinodes*-Arten aus dem Ägäisraum (Trichoptera, Psychomyiidae). - Ent. Zeitschr., 85 (4): 25-33.
- KUMANSKI K., H. MALICKY. 1976. Beiträge zur Kenntnis der bulgarischen Köcherfliegen (Trichoptera). - Bull. ent. Pol., 46: 95-126.

- KUMANSKI K. 1977. A progress report on studies and some characteristics of the Bulgarian caddis fauna. - In: Crichton J. (ed.). Proc. of the 2nd Intl. Symposium on Trichoptera. The Hague, Junk, 103-108.
- KUMANSKI K. 1979. To the knowledge of genus *Wormaldia* (Trichoptera, Philopotamidae) from the Balkans and Anatolia. - Acta zool. bulg., 12: 58-66.
- KUMANSKI K. 1979. Description of *Drusus discophoroides* n. sp., and some critical notes on the reporting of *Drusus annulatus* Steph. from Bulgaria (Trichoptera, Limnephilidae). - Acta zool. bulg., 12: 67-70.
- KUMANSKI K. 1979. Trichoptera (Insecta) from New Guinea. - Aquatic Insects, 1 (4): 193-219.
- KUMANSKI K. 1979. The family Hydroptilidae (Trichoptera) in Bulgaria. - Acta zool. bulg., 13: 3-20.
- КУМАНСКИ К. 1979. Нови и релки за фауна на България ручейници (Trichoptera). - Acta zool. bulg., 13: 72-76.
- KUMANSKI K. 1980. A contribution to the knowledge of Trichoptera (Insecta) of the Caucasus. - Acta zool. bulg., 14: 32-48.
- KUMANSKI K. 1980. To the knowledge of Chaetopterygini from the Caucasus (USSR) (Trichoptera, Limnephilidae). - Reichenbachia, 18 (23): 153-160.
- KUMANSKI K. 1980. Description of three new caddis-flies (Trichoptera) from Bulgaria. - Rivista di Idrobiol., 19 (1): 197-205.
- KUMANSKI K. 1981. Faunistic investigations on Bulgarian Trichoptera to June, 1980 - with a revised check-list. - In: Moretti G. P. (ed.). Proc. of the 3rd Intl. Symposium on Trichoptera. Ser. Entomol., Vol. 20. The Hague, Junk, 139-147.
- KUMANSKI K. 1981. Description of two new caddisflies and the probable adults of *Philocrena trialetica* Lepn. from the Caucasus (Trichoptera). - Reichenbachia, 19 (12): 63-70.
- КУМАНСКИ К. 1983. Принос към изучаването на ручейниците (Trichoptera) в България. V. - Acta zool. bulg., 21: 83-88.
- KUMANSKI K. 1983. Notes on the group of *sparsa* of genus *Hydroptila* Dalm., with description of a new species (Trichoptera, Hydroptilidae). - Reichenbachia, 21 (2): 15-18.
- KUMANSKI, K., H. MALICKY. 1984. On the fauna and the zoogeographical significance of Trichoptera from the Strandzha Mts. (Bulgaria). -In: Morse J. C. (ed.). Proc. of the 4th Intl. Symposium on Trichoptera. Ser. Entomol., Vol. 30. The Hague, Junk, 197-201.
- КУМАНСКИ К. 1985. Фауна на България. 15. Trichoptera, Annulipalpia. С., БАН. 243 с.
- KUMANSKI K. 1985. *Synagapetus montanus* (Trichoptera, Glossosomatidae) - a new species from Bulgaria. - Acta zool. bulg., 28: 76-80.
- KUMANSKI K. 1985. Zur Kenntnis der Köcherfliegen (Trichoptera) aus dem österreichischen Donauabschnitt. - In: Die Auswirkung der wasserbaulichen Massnahmen und der Belastung auf das Plankton und das Benthos der Donau. Bulg.-österreich. Zusammenarb. Sofia, Bulg. Akad. Wiss., 146-148.
- KUMANSKI K. 1986. On *Rhyacophila furcifera* Klap. and other related species from the *stigmatica*-group (Trichoptera, Rhyacophilidae) in the Balkan Peninsula. - Acta zool. bulg., 31: 49-60.
- KUMANSKI K. 1986. A new subspecies of *Polycentropus ierapetra* Malicky, 1972 (Trichoptera, Polycentropodidae). - Reichenbachia, 23 (33): 185-186.
- KUMANSKI K. 1987. On caddisflies (Trichoptera) of Cuba. - Acta zool. bulg., 34: 3-35.
- KUMANSKI K. 1987. A new genus of the Chaetopterygini-tribe (Trichoptera, Limnephilidae). - Trich. Newsletter, 14: 17-19.

- KUMANSKI K. 1987. On the group of *tristis* of genus *Rhyacophila* Pictet in Bulgaria, with description of a new species (Trichoptera, Rhyacophilidae). - Acta zool. bulg., 35: 16-22.
- КУМАНСКИ К. 1988. Фауна на България. 19. Trichoptera, Integripalpia. С., БАН. 354 с.
- KUMANSKI K. 1989. On the infraspecific structure of *Drusus discophorus* Radovanovic in Bulgaria, with description of two new subspecies (Trichoptera, Limnephilidae). - Trich. Newsletter, 16: 19-20.
- KUMANSKI K. 1990. Studies on the fauna of Trichoptera (Insecta) of Korea. I. Superfamily Rhyacophiloidea. - Hist. nat. bulg., 2: 36-60.
- KUMANSKI K. 1991. Studies on Trichoptera (Insecta) of Korea (North). V. Superfamily of Limnephiloidea, except Lepidostomatidae and Leptoceridae. - Insecta Koreana, 8: 15-29.
- KUMANSKI K. 1991. Studies on the fauna of Trichoptera (Insecta) of Korea. II. Family Leptoceridae. - Hist. nat. bulg., 3: 49-71.
- KUMANSKI K. 1991. On the presence of Leptoceridae (Trichoptera) in Korea. - In: Tomaszewski C. (ed.). Proc. of the 6th Intl. Symposium on Trichoptera, Lodz - Zakopane, Poland, 12-16.09.1989. Poznan, Adam Mickiewicz Univ. Press, 409.
- KUMANSKI K. 1992. Studies on Trichoptera (Insecta) of Korea (North). III. Superfamily Hydropsychoidea. - Insecta Koreana, 9: 52-77.
- KUMANSKI K., J. WEAVER. 1992. Studies on Trichoptera of Korea. IV. Family Lepidostomatidae. - Aquatic Insects, 14 (3): 153-168.
- КУМАНСКИ К. 1993. Допълнение към том 15 (Trichoptera, Annulipalpia) и том 19 (Trichoptera, Integripalpia) от поредицата „Фауна на България“. - Hist. nat. bulg., 4: 38-46.
- ГЕОРГИЕВ В., В. БЕШОВСКИ, М. ЙОСИФОВ, К. КУМАНСКИ, Б. РУСЕВ, В. САКАЛЯН. 1993. Insecta: Odonata, Ephemeroptera, Plecoptera, Homoptera (Auchenorrhyncha), Heteroptera, Coleoptera (Insecta, Част I). - В: Сакалян М. (ред.). Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие. Основни доклади. Том 1. С., Амер. агенция за международно развитие, 245-322.
- ХУБЕНОВ З., С. БЕШКОВ, В. БЕШОВСКИ, Е. ВАСИЛЕВА, Я. КОЛАРОВ, К. КУМАНСКИ, А. ПОПОВ. 1993. Insecta: Blattodea, Mantodea, Isoptera, Orthoptera, Dermaptera, Embioptera, Megaloptera, Raphidioptera, Neuroptera, Mecoptera, Hymenoptera, Trichoptera, Lepidoptera и Diptera (Insecta, Част II). - В: Сакалян М. (ред.). Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие. Основни доклади. Том 1. С., Амер. агенция за международно развитие, 323-404.
- УЗУНОВ Й., С. КОВАЧЕВ, К. КУМАНСКИ, Ж. ЛЮДСКАНОВА-НИКОЛОВА. 1993. Водните екосистеми на егейската и черноморската водосборни области. - В: Сакалян М. (ред.). Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие. Основни доклади. Том 1. С., Амер. агенция за международно развитие, 443-472.
- KUMANSKI K. 1994. A new *Limnephilus* species from Siberia (Trichoptera: Limnephilidae). - Braueria, 21: 6.
- КУМАНСКИ К. 1997. Нова библиография за разред Trichoptera. - Hist. nat. bulg., 7: 114.
- KUMANSKI K. 1997. Contributions to the caddisfly fauna (Trichoptera) of the central-western part of the Balkan Peninsula. - Lauterbornia, 31: 1-10.
- KUMANSKI K. 1997. Plecoptera. - In: Sakalian V. (ed.). Endemic and relict insects in Pirin National Park. Sofia - Moscow, Pensoft Publishers, 25-29.
- KUMANSKI K. 1997. Trichoptera. - In: Sakalian V. (ed.). Endemic and relict insects in Pirin

National Park. Sofia - Moscow, Pensoft Publishers, 59-68.

- KUMANSKI K., H. MALICKY. 1997. Beschreibung einer neuen *Micropterna* (Trichoptera: Limnephilidae) aus Kleinasia. - *Braueria*, 24: 19.
- JANEVA I., Y. VIDENOVA, S. STOICHEV, L. PEHLIVANOV, V. TYUFEKCHIEVA, K. KUMANSKI. 1997. A comparative ecological characterization of lotic benthal zoocoenoses from two streams under different anthropogene influence. - In: Peev D., K. Ammann, A. Artinian (eds). Ecomonitoring in Rozhen and Srednogorie - Bulgaria. Sofia, Bulg.-Swiss. Biodiv. Conserv. Program, Min. of Environment, Swiss Agency for Development and Cooperation, 101-112.
- KUMANSKI K. 1998. *Rhyacophila margaritae* - a new species (Trichoptera: Rhyacophilidae) from Bulgaria. - *C. r. Acad. bulg. Sci.*, 51: 59-62.
- GUEORGUIEV V., V. BESHOVSKI, B. RUSSEV, K. KUMANSKI, M. JOSIFOV, V. SAKALIAN. 1998. Insects of Bulgaria, Part 1: Odonata, Ephemeroptera, Plecoptera, Homoptera (Auchenorrhyncha), Heteroptera, Coleoptera. - In: Meine C. (ed.). Bulgaria's biological diversity: conservation status and needs assessment. Volume I. Washington, Biological Support Program, 163-209.
- HUBENOV Z., V. BESCHOVSKI, S. BESHKOW, J. KOLAROV, K. KUMANSKI, A. POPOV, E. VASSILEVA. 1998. Insects of Bulgaria, Part 2: Blattodea, Mantodea, Isoptera, Orthoptera, Dermaptera, Embioptera, Megaloptera, Raphidioptera, Neuroptera, Mecoptera, Hymenoptera, Trichoptera, Lepidoptera, and Diptera. - In: Meine C. (ed.). Bulgaria's biological diversity: conservation status and needs assessment. Volume I. Washington, Biological Support Program, 211-259.
- UZUNOV Y., S. KOVACHEV, K. KUMANSKI, J. LUDSKANOVA-NIKOLOVA. 1998. Aquatic ecosystems of the Aegean and Black Sea basins. - In: Meine C. (ed.). Bulgaria's biological diversity: conservation status and needs assessment. Volume I. Washington, Biological Support Program, 293-318.
- KUMANSKI K., H. MALICKY. 1999. A survey of genus *Potamophylax* Wallengren 1891 in the Balkan Peninsula, with description of two new species (Trichoptera: Limnephilidae). - *Braueria*, 26: 27-30.
- CHOE H.-J., K. KUMANSKI, K.-S. WOO. 1999. Taxonomic notes on Limnephilidae and Goeridae (Trichoptera: Limnephiloidea) of Korea. - *Korean J. Syst. zool.*, 15 (1): 27-49.
- KOVACHEV S., S. STOICHEV, Y. UZUNOV, K. KUMANSKI, A. MEMETI. 1999. Hydrofaunistic study of Tetovska River, Macedonia. - *Lauterbornia*, 36: 67-70.

**Нови за науката таксони, наречени на името на
Красимир Кумански**

Род *Kumanskiella* Harris et Flint, 1992 (Trichoptera: Hydroptilidae) от
Централна Америка
HARRIS S., O. FLINT. 1992. Studies on Neotropical Caddisflies, XLVII.
Kumanskiella, a new genus of Microcaddisflies from Cuba and Puerto
Rico. - J. New York Ent. Soc., 100 (4): 581-593.

Видове

Leuctra kumanskii Braasch et Joost, 1971 (Plecoptera: Leuctridae) от България
BRAASCH D., W. JOOST. 1971. *Leuctra kumanskii* sp. n. - eine neue aptere
Steinfliege (Plecoptera, Leuctridae) aus Bulgarien. - Ent. Nachrichten,
21 (12): 183-185.

Goerodes kumanskii Malicky, 1982 (Trichoptera: Lepidostomatidae) от Тунис
MALICKY H. 1982. Neue Köcherfliegen (Trichoptera) aus Tunesien,
Spanien und dem Iran. - Ent. Zeitschr., 15: 210-216.

Rhyacophila kumanskii Spuris, 1988 (nom.n.) (Trichoptera: Rhyacophilidae) от
Кавказ
СПУРИС З. 1988. Обзор фауны ручейников СССР. - Изв. АН Ламв. ССР,
6: 88-92.

Psychomyia kumanskii Schmid, 1997 (Trichoptera: Psychomyiidae) от Индия
SCHMID F. 1997. Le genre *Psychomyia* en Inde (Trichoptera,
Psychomyiidae). - Faberies, 22 (1-2): 1-56.

Постъпила на 22.3.1999

Адрес на автора:
Алекси Попов
Национален природонаучен музей при БАН
бул. Цар Освободител 1
1000 София